

1998-01-21

Konstitutionsutskottet Ink den 1998-01-21 Dnr 43/97-95
--

Till konstitutionsutskottet

Den 15 januari 1998 beslöt jordbruksutskottet att anmoda regeringen att för utskottet redovisa visst ärende avseende en konsultrapport som utförts på uppdrag av EU-kommissionen avseende Sveriges införande av EU:s regelverk på miljöområdet.

Den 20 januari redovisade statssekreterare Måns Lönnroth, Miljödepartementet, för utskottet att regeringen beslutat att i detta skede sekretessbelägga rapporten med stöd av 2 kap. 1 § sekretesslagen. Måns Lönnroth meddelade att regeringen i detta skede inte önskade informera utskottet om innehållet i rapporten.

Med anledning av ovanstående och med hänvisning till riksdagsordningens 4 kap 10 och 12 §§ vill i konstitutionsutskottet väcka granskning i enlighet med RF 12 kap 1 § av regeringens (miljöministerns) agerande i det aktuella ärendet.

Jag vill utöver det sagda redovisa följande bedömning.

Riksdagsordningen har efter EU-inträdet ett minoritetsskydd som innebär att myndighet - i detta fall regeringen - skall lämna upplysningar och avge yttrande när utskott begär det. Minoritetsskyddet innebär att det räcker med fem ledamöter för att utskottet skall föranstalta om yttrande från myndighet om ärendet avser fråga om arbetet inom Europeiska unionen på utskottets ämnesområde. Det är en sådan fråga det aktuella ärendet gäller. Det aktuella ärendets redovisning skulle inte fördröjt något ärende som var föremål för utskottets behandling.

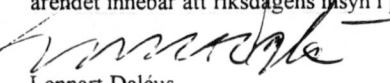
Formuleringen i 4 kap 12 § om att företrädare för statlig myndighet vid offentlig del av utskottets sammanträde inte är skyldig att lämna uppgift för vilken sekretess gäller hos myndigheten har rimligen som konsekvens att sådan skyldighet föreligger då utskottets sammanträde - som i det aktuella fallet - inte är offentligt.

Som information kan rimligen bara räknas substantiell information om ärendets innehåll. Informationen att ärendet existerar kan inte rimligen inte anses räcka. En sådan innebörd skulle göra den aktuella bestämmelsen i riksdagsordningen meningslös.

Om sekretessbestämmelserna i 4 kap 15 § ska gälla krävs uppenbarligen ett tungt vägande sekretessskäl. Skulle sådant föreligga så innebär det ju inte att myndigheten

(regeringen) kan undandra sig att lämna informationen utan endast att då ska för ledamöter, suppleanter och tjänstemän i det aktuella ärendet gälla att de inte obehörigen får yppa vad som ska vara hemligt.

Frågan om öppenheten i EU-arbetet är viktig. Regeringens agerande i det aktuella ärendet innebär att riksdagens insyn i pågående EU-verksamhet kraftigt begränsas.

Lennart Daléus

Riksdagsordningens 4 kap

10 § Statlig myndighet skall lämna upplysningar och avgiva yttrande, då utskott begär det, om ej annat följer av 12 § andra stycket. Sådan skyldighet åligger dock regeringen endast i fråga om arbetet inom Europeiska unionen på utskottets ämnesområde. Myndighet som ej lyder under riksdagen kan hänskjuta begäran från utskott till regeringens avgörande. Begär minst fem av ledamöterna i ett utskott vid behandlingen av ett ärende att upplysningar eller yttrande skall inhämtas enligt första stycket, skall utskottet föranstalta om detta. Detsamma skall gälla om en sådan begäran framställts utan samband med behandlingen av ett ärende, om frågan gäller arbetet inom Europeiska unionen. Utskottet får avslå en begäran om upplysningar eller yttrande, om den framställts vid behandlingen av ett ärende och utskottet finner att den begärda åtgärden skulle fördröja ärendets behandling så att avsevärt men skulle uppkomma. Utskottet skall i så fall i sitt betänkande redovisa skälen till att begäran har avslagits. Konstitutionsutskottet får icke avgiva förklaring, att 2 kap. 12 § tredje stycket regeringsformen icke är tillämpligt i fråga om visst lagförslag, utan att Lagrådet har yttrat sig i saken. Lag (1994:1651).

12 § Utskott skall sammanträda inom stängda dörrar. Om särskilda skäl föreligger, kan utskottet medgiva att även annan än ledamot, suppleant och tjänsteman i utskottet är närvarande. Utskottet kan dock besluta att sammanträde till den del det avser inhämtande av upplysningar helt eller delvis skall vara offentligt. Vid offentlig del av utskottssammanträde är företrädare för statlig myndighet ej skyldig att lämna uppgift för vilken sekretess gäller hos myndigheten. Lag (1987:1299).

15 §

Ledamot, suppleant eller tjänsteman i utskott får ej obehörigen yppa vad som enligt beslut av regeringen eller utskott skall hållas hemligt med hänsyn till rikets säkerhet eller av annat synnerligen viktigt skäl, som betingas av förhållandet till främmande stat eller mellanfolklig organisation.